

27.3.2003

2373/4/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Jouni Toivola

VIIVÄSTYS TÄYTÄNTÖÖNPANOKIELTOPÄÄTÖKSEN TOIMEENPANOSSA

1

KANTELU

A arvostelee 27.9.2001 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Harjavallan kaupungin ja sen asianomaisten virkamiesten menettelyä Turun hallinto-oikeuden 9.7.2001 antaman, asemakaavan muutosta koskevan päätöksen täytäntöönpanokiellon noudattamisessa. Kantelun mukaan kaupunki oli toimittanut tiedon täytäntöönpanokiellosta kierto liittymätyön urakoitsijalle vasta 26.7.2001. Urakoitsija oli tämän jälkeen vielä 7.8.2001 asfalto inut alueen.

Kantelija pyytää selvittämään, onko kaupunki toiminut lain edellyttämällä tavalla. Hän on tyytymätön siihen, että täytäntöönpanokieltoa ei annettu urakoitsijalle tiedoksi aika isemmin kuin 26.7.2001. Hän epäilee myös, että töitä on tiedoksi antamisen jälkeenkin sallittu jatkaa. Hän tiedustelee lisäksi, olisiko ollut syytä olettaa menettelyn olleen sillä tavoin virheellistä, että kaupunginhallituksen olisi tullut kuntalain mukaisesti pyytää asianomaisilta selitys.

2

SELVITYS

Harjavallan kaupunginhallitus on 19.11.2001 antanut selvityksensä kantelun johdosta. Kantelija on antanut selvitykseen 28.12.2001 päivätyn vastineen. Vastine on lähetetty kaupungille tiedoksi.

3

RATKAISU

3.1 Tiedon antaminen urakoitsijalle täytäntöönpanokieltopäätöksestä

Kaupungin antaman selvityksen mukaan hallinto-oikeuden päätös asemakaavan muutoksen hyväksymispäätöksen täytäntöönpanokiellosta on kirjattu saapuneeksi 12.7.2001. Tieto täytäntöönpanokiellosta annettiin urakoitsijalle 26.7.2001.

Kaupungin selvityksen mukaan "tämä pieni viive johtui lähinnä kesälomakaudesta, jolloin kaupungin eri virastoissa on viime vuosien käytännön mukaisesti vain päivystysluontoinen miehitys. Kaikki ne keskusviraston esimiesasemassa olevat viranhaltijat, joille tämäntyyppisistä asioista huolehtiminen yleensä kuuluu - kaupunginjohtaja, kaupunginsihteeri,

kaupunginlakimies, kansliasihteeri - olivat kesälomalla. Esimerkiksi kaupunginlakimies kuitenkin seurasi vireillä olleita valitusasioita käyden muutaman kerran kaupungintalossa tarkistamassa tilanteen." Selvityksestä ilmenee, että myöskin rakennustyön valvojana toiminut tekninen mestari oli lomalla, mutta huolehti samalla työn valvonnasta "tarpeen vaatimassa määrin eli keskeytti tilanteen niin vaatiessa lomansa."

Saadun selvityksen mukaan tiedon täytäntöönpanokiellosta antoi urakoitsijan edustajalle suullisesti kaupunginlakimies. Tiedon sai samalla kaupungin työtä kaupungin puolesta valvonut tekninen mestari. Tämän johdosta totean, että tieto täytäntöönpanokiellosta annettiin urakoitsijalle olosuhteisiin nähden sinänsä asianmukaisella tavalla.

Tässä tapauksessa tiedon antaminen urakoitsijalle oli se tosiasiallinen toimi, jolla kaupunki käytännössä toteutti täytäntöönpanokieltopäätöksessä edellytetyn kiellon jatkaa täytäntöönpanoa.

Tieto täytäntöönpanokiellosta annettiin urakoitsijalle kuitenkin vasta neljäntenätoista päivänä siitä, kun kaupunki oli saanut tiedon hallinto-oikeuden päätöksestä. Kun otetaan huomioon täytäntöönpanokieltopäätöksen sisältö ja tarkoitus, näin pitkää viivettä tiedon antamisessa ei voida pitää asianmukaisena.

Kaupunki on selvityksessään katsonut viiveen johtuneen lähinnä kesälomakauden järjestelyistä kaupungin hallinnossa. Tämän johdosta totean, että viranomaisen tulee kuitenkin järjestää hallintonsa kesälomakautenaakin siten, että luonteeltaan erityisen kiireellisiin ja välittömästi hoidettaviin asioihin kuuluvissa tehtävissä ei tapahdu viivästyksiä.

Kaupungin selvityksestä ilmenee, että kaupungin hallinnossa oli pyritty heinäkuussakin varmistamaan tietynasteinen valmius kiireellisten tehtävien hoitamiseen. Tästä huolimatta on edellä mainittu viive kuitenkin tapahtunut, ja tähän näyttäisi vaikuttaneen mm. se, että täytäntöönpanokieltopäätöksen toimeenpanon kannalta keskeiset viranhaltijat ovat kaupungin ilmoituksen mukaan olleet yhtä aikaa kesälomalla. Virkamiesten kesälomia järjestellessään kaupungin olisikin vastaisuudessa aiheellista ottaa nyt tapahtunutta paremmin huomioon tarve hoitaa kiireelliset toimenpiteet viivytyksittä.

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella kaupungin tai sen asianomaisten viranhaltijoiden ei ole katsottava toimineen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan. Asiassa ei ole ollut myöskään kysymys sellaisesta kuntalain 47 §:ssä tarkoitettusta virheellisestä menettelystä virantoimituksessa, joka olisi edellyttänyt kaupungin ryhtyvän kyseisessä lainkohdassa mainittuihin toimenpiteisiin (kuten selvityksen pyytämiseen asianomaisilta viranhaltijoilta).

Menettely ei kuitenkaan vastaa hyvän hallintotavan vaatimuksia. Kun kysymys on julkisyhteisön omaan lukuunsa teettämästä rakennushankkeesta, luottamus asianmukaiseen ja puolueettomaan viranomaistoimintaan edellyttää, että hallintotuomioistuimen täytäntöönpanokieltopäätöksestä tiedotetaan urakoitsijalle riittävän nopeasti.

Kiinnitän vastaisen varalle Harjavallan kaupunginhallituksen huomiota siihen, että täytäntöönpanokieltotojen ja muiden vastaavien kiireellisiä toimenpiteitä edellyttävien päätösten johdosta ryhdytään viipymättä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

3.2

Kaavanmuutosalueen asfaltointityöt 7.8.2001

Asiakirjoista ilmenee, että kantelussa tarkoitettu kiertoliittymätyö teetettiin urakoitsijalla. Kysymyksessä oli ns. kokonaisurakka. Kokonaisurakan yhteydessä rakennuttaja tekee urakkasopimuksen vain kokonaisurakoitsijan kanssa. Kokonaisurakoitsijan katsotaan vastaavan paitsi omista rakennustöistään, myös niistä työsuorituksista, jotka sen mahdolliset sopimuskumppanit ovat tehneet aliurakoitsijoina. Aliurakoitsijat eivät ole sopimussuhteessa rakennuttajaan.

Valituksenalaisen asemakaavan muutoksen alueella tehtiin asfaltointitöitä 7.8.2001 eli noin puolentoista viikon kuluttua siitä, kun kaupunki oli antanut hankkeen kokonaisurakoitsijalle tiedon hallinto-oikeuden täytäntöönpanokieltopäätöksestä. Saadun selvityksen mukaan tämä johtui siitä, että tieto ei ollut kulkenut urakoitsijalta asfaltointityön hoitaneelle aliurakoitsijalle.

Kun otetaan huomioon, että kiertoliittymätöissä oli kysymys kokonaisurakasta ja kaupunki oli jo ilmoittanut täytäntöönpanokiellosta kokonaisurakoitsijalle, edellä mainittujen asfaltointitöiden tekeminen kaupungin kannalta yllättävästi 7.8.2001 ei merkitse sitä, että kaupungin tai sen viranhaltijoiden olisi katsottava menetelleen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan.

3.3

Toimenpiteet

Saatan vastaisen varalle Harjavallan kaupunginhallituksen tietoon edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen täytäntöönpanokieltopäätösten viivytyksettömästä toimeenpanosta. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Harjavallan kaupunginhallitukselle.